

I sin tid da skolen startede, besluttede man, at det skulle være en Grundtvig-Koldsk friskole. For at det ikke bare skal være noget, der står på vores hjemmeside, men noget vi alle forholder os til, har vi her i vinter arbejdet med det på lærermøderne ved sammen at læse de to udgivelser "Kold og børneskolen" og "Christen Kold fortæller". Det var også det, der var overskriften for vores pædagogiske dage torsdag-fredag i sidste uge.

Grundtvig kom i 1832 med fire teser om menneskets natur, og de kom til at danne baggrund for højskoler, friskoler, efterskoler, andelsvirksomheder. På mange måder påvirkede de også folkeskolen og forløste en folkelig kraft i Danmark.

1. Mennesket er et dyr med ånd

Et menneske er først og fremmest en krop ligesom alle andre dyr. Men som noget særligt har vi mennesker fået evnen til reflektion. Vi kan tænke over, hvem vi er. Vi ikke bare er, men vi kan også forestille os det at være. Denne evne er ikke noget særligt, det er bare vores måde at være dyr på.

Det betyder for skolen, at vi ikke bare skal tale til forstanden, men til det hele menneske. Skolen skal være for hænder, hjerte og hoved, og vi lærer med hænder, hjerte og hoved - ja, faktisk i nævnte rækkefølge.

2. Menneskets vekselvirkning med verden

Vi træder først i karakter som mennesker sammen med andre. Vi bliver først mennesker i et menneskeligt fællesskab. Vi sætter aftryk på verden, og den sætter aftryk på os. Vi er indholdet i naturen og er en del af den. Vi kan ikke vælge det fra - det er et grundvilkår for os og konstituerer os som individer og folk. Hvordan det foregår - processen - er vores ansvar.

For skolen betyder det, at det fælles liv står over den enkelte. Hvert øjeblik vi har med hinanden er vigtigt - afgørende - og at det er alles ansvar, at det foregår ordentligt. Det betyder, at alt, hvad vi foretager os sammen, virker ind i den anden og ud i verden.

Vi sang det lige før: Lykken du holder i hænderne nu, den er vist egentlig min. Og at du lever og bærer og er, gør at jeg også kan værne om din; denne smukkeste disciplin.

3. Mennesket er et eksperiment

Vi er aldrig færdige som mennesker. Der findes intet slutmål. Der er ingen opskrift. Mennesket kan være på utallige måder, og der er ingen rigtig måde. Der er kun de krav, der udspringer af det fælles, eller som brødrene Lund Madsen udtrykker det: Den afgørende forskel mellem os og dyrene er vores gode manerer.

For skolen betyder det, at børn ikke er ufærdige voksne, men at barnet og barndommen har en værdi i sig selv. Vi forældre ejer ikke vores børn. De er deres egne, og de bærer deres muligheder med sig, og vi voksne har den enestående opgave at hjælpe med at forløse dem. Det betyder, at det vigtigste for os forældre er på en ordentlig måde at lære at tage afsked med vores børn - at give dem fri, og det gælder jo for alt, hvad vi nærer kærlighed for.

4. Mennesket er skabt i Guds billede

I hvert enkelt menneske er der en gnist af skaberen - af skabelsen, om man vil - og derfor er der en mening med alt liv. Vi må anerkende alles ret til at indgå i vores fælles liv med hinanden. Hver gang du ser et andet menneske i øjnene, ser du et glimt af skabelsen - et ekko af det store urbrag - skyggen af Ginnungagab.

For skolen betyder det, at alle mennesker er vigtige og ligeværdige uanset herkomst, tro, evner eller udseende. Det er det, vi minder om hver morgen, når vi siger Fadervor. Det er dermed ikke ment som en trosbekendelse, men er en måde at udtrykke respekt for det liv, vi alle bærer i os, og at vi alle er en gave til hinanden.

Respekten for livet, åbenhed, ærlighed og nysgerrighed over for hinanden, anerkendelse af kroppens, sansernes, følelsernes og forstandens ligeværd er grundpillerne i vores skoleform.

Det er ikke nemt, og nogle gange er det lidt en kamp.

Det har igen været et begivenhedsrigt år her.

Børnehuset er nu endelig kommet rigtigt i hus og har fået de bygninger og den legeplads, vi drømte om. Vi kan nu være bekendt at kalde os et natur- og idrætsbørnehus, særligt efter at institutionen har fået det grønne spireflag, og at legepladsen ikke længere er et frimærke, der mest ligner en polsk baggård.

Børnehusets personale skal snart igen på kursus, så institutionen også kan blive DGI-certificeret og vigtigst af alt, at hverdagen bliver fuld af frisk luft og bevægelse for børnene.

Vi samarbejder mere og mere med børnehuset. En time om ugen har Søren musik med børnehuset, børnehavedelen kommer af og til til morgensang, og særligt her op til første april, hvor førskolen skal starte, intensiveres samarbejdet for at give børnene en god skolestart.

Fritidsordningen er også kommet i eget hus, hvilket de nyder. Det viste sig hurtigt, at lydlofter og ny belysning var nødvendigt, men da det blev fikset, blev der rart at være. Det næste projekt, som vi starter nu, er at renovere kælderen, så der kan etableres garderobepladser.

Den sorte bygning er taget i brug til undervisning for 4. og 5. klasse, og de nyder de forbedrede toilet- og garderobefaciliteter, men det giver også nogle udfordringer, at de er en satellit. I dag er der leveret to nye køkkener, som i påskeferien bliver sat op, så vi får et fint skolekøkken med tre køkkener.

På grund af børnehuset har det vist sig nødvendigt med en ekstra sekretær, mere rengøringspersonale og flere pedeltimer. Så vi er blevet et lidt større personale, hvilket er spændende og berigende, men vi har skullet lære at dele arbejdsopgaverne.

I en friskole er du som forælder ingen kunde. Du er medlem af en andelsforening. Her kan man ikke slippe afsted med at betale skolepenge og så dukke op til forældremødet i efteråret og luciaoptøget i december. Derfor er jeg også glad for at opleve, at der kommer mange til vores arbejdsdage, og særligt til foredragene kan man mærke, at der kommer flere og flere. Det skal vi holde fast i, for ellers er vi ingen friskole længere. Tak til jer forældre for deltagelse i årets løb. Tak for at I rykker sammen med os og hinanden, når der er udfordringer, og for den opbakning I giver lærere og pædagogisk personale. Det betyder uendeligt meget og giver energi.

Jeg vil gerne sige tak til alle mine ansatte for at tage opgaverne på jer, for engagement og for at tage kampene, selv når det er svært. Uden jer ingen skole, og derfor sidder I her i aften, da det at drive en friskole er en fælles sag ansatte, forældre og skolekreds imellem.

Tak til bestyrelsen for opbakning, ansvarlighed og interesse i at arbejde for fællesskabet. I er med til at gøre stedet her til en god arbejdsplads.